

GRONINGEN DRENTHE

IN DEZE BIJLAGE:

>> ED STOOP VISVIJVERS >> VISSTEIGERS EMMER-ERFSCHIEDENVEEN >> GROEIMARKTEN: VISSERSLATIJN EN DE HARKBOOT >> TIEN JAAR TELLEN EN METEN >> VIS MOET ZWEMMEN >> PREDATOR PRACTICE DAY

Zo aan het einde van het jaar lijkt de zomer alweer lang geleden. Een zomer die de boeken inging als uitzonderlijk heet, droog en lang. Omstandigheden waar vissen slecht tegen kunnen, vooral in ondiepere wateren met een flinke baggerlaag of dichtgroei met waterplanten. En daar hebben we er een hoop van in ons federatiegebied.

SAMENWERKEN

Vijftig vrijwilligers melden zich aan om vis te redden. Hier kwam hulp echter te laat.

Na de dreiging van het voor karpers dodelijke Koi Herpes Virus in zuid-oost Drenthe, meldingen van visflauwte in vijvers en blauwalg en botulisme in tal van wateren, begonnen de zorgen toe te nemen bij de federatie. De weersverwachtingen bleven ondertussen onverminderd uitgaan van zeer hoge temperaturen zonder een drup regen. Bovenlopen van de Drentsche Aa begonnen droog te vallen, net als sommige vijvers. Bovendien was het bouwvak en draaiden de federatie, maar ook de waterschappen en gemeenten, met een lagere bezetting.

PROTOCOL

In de media verschenen berichten over op touw gezette reddingsacties van vissen in droogvallende vijvers. De bedoelingen waren goed, maar iedereen deed maar wat. De federatie nam daarom het initiatief. Samen met de waterschappen werd een protocol gemaakt over wat te doen bij flauwe vis, vissterfte en droogval. Dit werd gedeeld met de gemeenten in onze regio zodat iedereen wist waar hij aan toe was als het echt mis zou gaan. Na een oproep op Facebook meldden zo'n vijftig vrijwilligers zich aan om mee te helpen om vissen te redden als dat nodig mocht zijn.

LEVENSBELANG

Uiteindelijk viel het allemaal gelukkig mee. Er is wat vis doodgegaan, maar een regelrechte ramp bleef uit. De moraal van dit verhaal? Samenwerken! De federatie is qua ledental misschien de grootste club in Groningen en Drenthe, maar kan het niet alleen. Daarom zijn de vele samenwerkingsverbanden die we hebben met de waterschappen, provincies, gemeenten en andere organisaties van levensbelang voor de vis én de vissers. Dat heeft de hete en droge zomer weer bewezen. Samenwerken, een mooi thema voor onze pagina's in deze regio-editie.

ED STOOP VISVIJVERS

De visplas aan de Dwaziewegen in Roden is dit jaar opgeknapt en officieel benoemd als de eerste 'Ed Stoop Visvijver'. Dit predicaat is bestemd voor optimaal toegankelijke en bevisbare plassen met een hoog bestand aan vis, zodat iedereen met de VISpas of jeugdvergunning kans heeft om vis te vangen.

Sportvisserij Groningen Drenthe heeft een extra hoeveelheid jonge karpers in de plas aan de Dwaziewegen uitgezet zodat je hier grotere kans maakt op een goede vangst – zeker de beginnende sportvisser. Ook is in samenwerking met de gemeente Noorderveld de omgeving flink opgeknapt en zijn er goed toegankelijke visplekken aangelegd. De volgende hengelsportverenigingen hebben bijgedragen aan het onderhoud van de plas: HSV De Rietvoorn uit Peize, HSV Nooit Gedacht uit Niekerk, HSV Norg e.o., HSV Schele Pos uit Tolbert, HSV Noordhorn, HC Roden, HSV Oostwold en HSV Nieuw-Roden.

OFFICIËLE OPENING

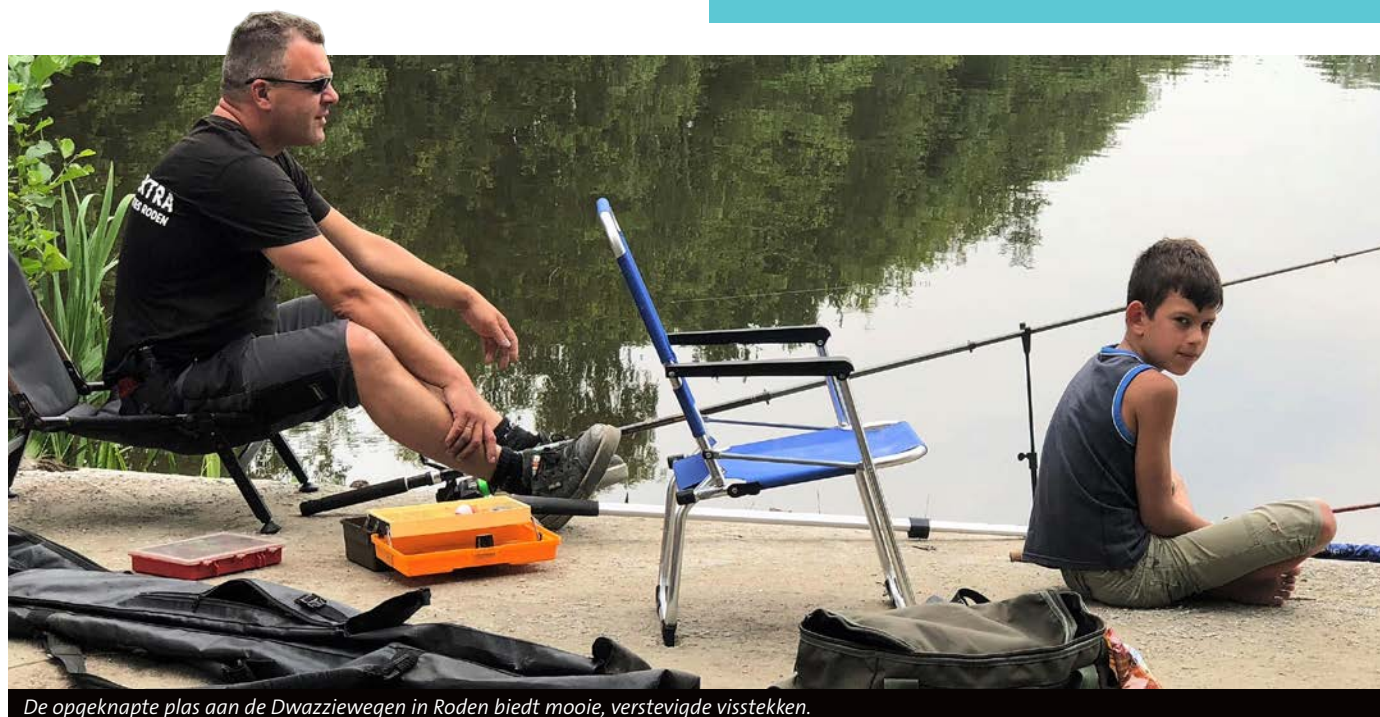
Leden van deze hengelsportverenigingen namen deel aan de viswedstrijd die Hengelclub Roden aan de plas organiseerde voorafgaand aan de officiële opening. Die werd op 30 september gedaan door burgemeester Klaas Smit, federatievoorzitter Frans Luijckx en Ed Stoop zelf, die speciaal hiervoor met zijn vrouw Joke naar Roden kwam! Dit deden ze door een info-bordje te plaatsen bij de invalidensteiger aan de plas. In navolging van de Ed Stoop Visvijver in Roden werkt Sportvisserij Groningen Drenthe aan de totstandkoming van meer van dit soort vijvers in de regio.

TROTS ALS EEN....

Voor zover ik weet zijn er niet veel sportvisseren in ons land wiens naam verbonden is aan een visvijver. Dat is een geweldige eer, zeker gezien het fantastische concept achter de Ed Stoop Visvijvers. De eerste vijver van dit type ligt in het mooie Roden en is een haast unieke stek met een uitstekende visstand (waaronder veel karper en zeelt). Jong en iets minder jong kunnen hier zonder al te veel ingewikkelde kunstgrepen fantastisch vissen – en vangen! Bovendien mag iedere VISpashouder hier vissen omdat de federatie altijd al haar viswater landelijk toegankelijk maakt, waarvoor een groot compliment. Het mooie is dat er in Groningen en Drenthe nog meer van dit soort visvijvers bij zullen komen. Dat vervult mij met heel veel trots. In Roden begon de victorie, nu de rest van Nederland!

Ed Stoop

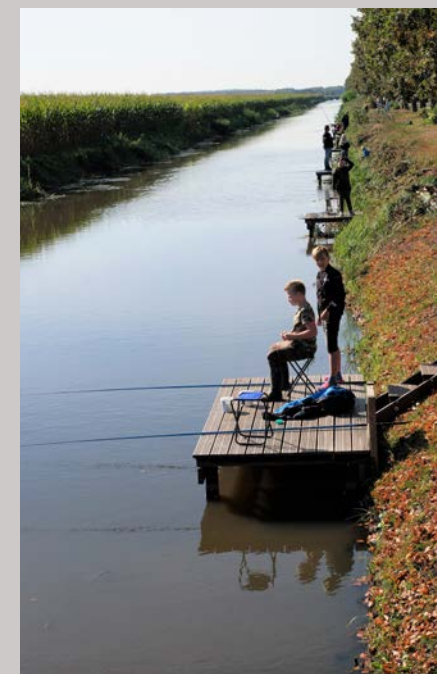

De opgeknapte plas aan de Dwaziewegen in Roden biedt mooie, verstevigde visstekken.

30 VISSTEIGERS IN EMMER-ERFSCHIEDENVEEN

Wethouder René van der Weide viste een grote vis binnen om de steigers te openen.

Dertig steigers op een rij zijn gerealiseerd door een optimale samenwerking.

Kanaal E langs de Middenweg in Emmer-Erfscheidenveen was lastig bevisbaar door de met bramenstruiken begroeide oevers. Door een goede samenwerking tussen diverse partijen prikken er nu dertig vissteigers langs dit visrijke water.

Het begon met een plan voor één mindervaliden-vissteiger bij Kanaal E, midden in het dorp. Dit initiatief kwam van Jeroen Fühler van Plaatselijk Belang, een stichting die werkt aan de leefbaarheid in het dorp en budget beschikbaar had om iets te doen voor de sportvisserij. Toen Fühler langsging bij Jan Schimmel, penningmeester van HSV 't Emmer-Erfscheidenveen, opperde die om in plaats van één steiger een hele reeks kleinere eenpersoons en een aantal dubbele steigers te realiseren – naar het voorbeeld van de wedstrijd baan in Kanaal Veendam-Musselkanaal. Zo maak je écht het verschil voor de sportvisseren in het dorp en daarbuiten.

KOSTENPLAATJE

Het bestuur van HSV 't Emmer-Erfscheidenveen ging akkoord met het idee van dertig vissteigers (25 eenpersoons en 5 dubbele) en stelde bovendien budget beschikbaar voor een deel van de kosten. Sportvisserij Groningen Drenthe omarmde het plan en er werd een aanvraag ingediend bij het Fonds Verbetering Sportvisserijmogelijkheden van Sportvisserij Nederland om de financiën rond te krijgen. De gemeente Emmen zegde toe kosten voor de grote invalidensteiger met bestrating voor haar rekening te nemen. Met de financiën op orde kon Jan Schimmel verder.

OVERLEGRONDES

In een reeks vergaderingen in dorps huis De Stobbe werden onder meer de omwonenden bij het plan betrokken en zo de mogelijke vrees voor overlast weggenomen. Als aannemer werd de firma Jos Germe uit Schoonebeek ingeschakeld. Die deed ook de nodige extra's, zoals het inzaaien van de berm en oeverwal met gras. De steigers werden gebouwd naar voorbeeld van de wedstrijd baan bij Stadskanaal, met het verschil dat de steigers in Ka-

naal E geen loopplank hebben vanwege de vrij hoge en steile oever ter plaatse. In plaats daarvan zijn er trapjes aangelegd die door de hengelsportvereniging zijn bekostigd.

OFFICIËLE OPENING

Met het binnenhalen van een grote nepvis vanaf de vers opgeleverde invalidensteiger opende wethouder Van der Weide van de gemeente Emmen op 8 september de vissteigers langs Kanaal E. Daarbij prees hij de 'bottom-up'-samenwerking die tot dit mooie resultaat heeft geleid. Daarvan werd tijdens de opening direct geprofitteerd. Een grote groep kinderen uit Emmer-Erfscheidenveen nam de steigers in gebruik, daarbij begeleid door VISmeesters van Sportvisserij Groningen Drenthe. Het kanaal zelf lag er ook goed bij doordat Harkboot.nl de zaak vooraf helemaal had opgeschoond. Voor penningmeester Jan Schimmel was dit zijn laatste klus. Na vele jaren actief te zijn geweest voor HSV 't Emmer-Erfscheidenveen, zette hij er op 1 oktober een punt achter. Tijd om zelf te gaan vissen, er liggen immers dertig steigers klaar!

GROEIMARKTEN: VISSERSLATIJN EN DE HARKBOOT

De harkboot en Visserslatijn zijn onderwerpen die al eerder in regio-edities voor het voetlicht zijn gebracht. Beide projecten zijn een doorslaand succes; helemaal als je ze met elkaar weet te combineren.

In september hebben acht vrijwilligers van HSV Het Voortje uit Odoorn gevist met twintig bewoners van Huize Odoorn. Sportvisserij Groningen Drenthe zorgde voor de hengels, voer en zelfs een chemisch invalidentoilet. Het Voortje leverde mankracht en maden en het tehuis zorgde voor stevige stoelen, extra begeleiding en een hapje en drankje. De visstek was het Oranjekanaal vlakbij Odoorn. Dit gedeelte van het kanaal was een jaar eerder opgeschoond door de harkboot, waarbij vrijwilligers van HSV Het Meuntje uit Emmen het maaien van visstekken in de oever voor hun rekening hebben genomen. Het resultaat is dat hier nu prima kan worden gevist, tot groot genoegen van onder meer de bewoners van Huize Odoorn en de vrijwilligers van Het Voortje.

COMPLIMENTEN

“Mijn complimenten voor hoe de hengelsportfederatie en het IVN samen het project Visserslatijn vormgeven”, zegt Geke

Rengers, directeur van Huize Odoorn. “Mijn verzoek om samen een visdagje te organiseren voor onze cliënten paste perfect binnen dit plaatje. Bovendien was de opkomst van de vrijwilligers van HSV Het Voortje fantastisch en er was zelfs een rolstoeltoilet geregeld! De twintig bewoners hebben aan de waterkant een prachtige dag beleefd. Hun wereldje wordt steeds kleiner, dus wat is er mooier dan lekker een middag naar buiten te kunnen en in een mooie omgeving met elkaar te vissen?! We hebben met de vrijwilligers afgesproken dat we dit zeker vaker gaan doen en houden beslist contact met de mensen van Het Voortje.”

ORANJEKANAAL

Het Oranjekanaal is met 48 kilometer lengte het langste kanaal van Drenthe. Scheepvaart is er al jaren niet meer en de verschillende sluizen die de hoogteverschillen opvangen zijn dichtgelast. Door de verbeterde waterkwaliteit heeft het kanaal een goede visstand, maar toch is

het er vaak lastig vissen. Dit vanwege de soms erg hoge oevers en met name door de woekerende waterplanten. De twee waterschappen die het kanaal beheren – Vechtstromen en Drents-Overijsselse Delta – doen dit met een maaiboot. Dit blijkt niet te helpen, want de wortels blijven in de bodem achter en botten in no time weer op volle kracht uit, net als het maaisel dat in het water achterblijft.

NIEUWE METHODE

“Het probleem van wateren die worden overwoekerd door waterplanten (vooral exoten) werd zo groot dat we naar oplossingen zijn gaan zoeken. Je wilt dat de leden van hengelsportverenigingen in onze regio kunnen vissen in al het water dat onze twee provincies rijk is”, zegt Henk Mensinga, directeur Sportvisserij Groningen Drenthe. Via Sportvisserij Nederland kwam de federatie in contact met Harkboot.nl. Dit bedrijf is gespecialiseerd in het verwijderen van waterplanten op een nieuwe manier: niet maaien, maar

De harkboot heeft vorig jaar het Oranjekanaal bij Odoorn opgeschoond.

harken. “Achter de boot wordt een zware, speciaal geconstrueerde hark door de waterbodem getrokken die de planten met wortel en al tot 20 cm diep uit de bodem trekt – zelfs vederkruid of de dikke wortelstokken van gele plomp.” Vervolgens veegt een andere boot de losgehakte planten op en legt deze op de oever.

SCHOT IN DE ROOS

“Na een proef in Winschoten bleek dit voor ons een schot in de roos. Zeker omdat bij deze methode geen vissterfte optreedt. Zo kunnen wij waterschappen en gemeenten een betere en op termijn zelfs goedkopere oplossing voor het onderhoud bieden dan het traditionele maaien”, zegt Mensinga. Om de instanties te overtuigen van de harkmethode, bood de federatie aan om het werk zelf te betalen. “Dit bleek de sleutel tot succes. We hebben extra budget vrijgemaakt door aan iedere aangesloten sportvisser 1 euro extra contributie te vragen. Inmiddels huren de waterschappen en sommige gemeenten waar deze nieu-

Henk Mensinga, directeur Sportvisserij Groningen Drenthe

VISSERSLATIJN

Visserslatijn is onderdeel van het IVN-project Grijs, Groen en Gelukkig. Dit is opgezet om bewoners van zorginstellingen die niet meer zelfstandig naar buiten kunnen in contact met de natuur te brengen, aangezien wetenschappelijk is aangetoond dat dit het welzijn en de gezondheid van de ouderen ten goede komt. Sportvissen en een gezellige visdag passen perfect in dit plaatje. De groei die Visserslatijn sinds de start in 2015 doormaakt, zijn voor Sportvisserij Groningen Drenthe en IVN reden om door te gaan met dit initiatief. Inmiddels is ook Sportvisserij Nederland aangehaakt en wordt het project landelijk vormgegeven onder de noemer Samen Vissen.

INMIDDELS HUREN WATERSCHAPPEN EN GEMEENTEN NU OOK ZELF DE HARKBOOT IN

we manier van onderhoud is uit geprobeerd, nu zelf de harkboot in om de waterplantenoverlast tegen te gaan.”

VOLLE TEVREDENHEID

In dit dossier werkt de federatie ‘bottom-up’. “Hengelsportverenigingen geven hun probleemwateren door, waarna de federatie afspraken maakt over het onderhoud met het waterschap of de gemeente. Die laatste twee nemen dan de afvoer van de waterplanten voor hun rekening.” Sportvisserij Groningen Drenthe zet de harkboot nu al een aantal jaren in en de resultaten zijn goed. “Soms moet er een tweede

Geke Rengers, te midden van de vissende bewoners van Huize Odoorn.

keer worden geharkt, maar dit werkt zeker stukken beter dan maaien. Kijk naar het Oranjekanaal bij Odoorn dat zo’n anderhalf jaar geleden is ‘geharkt’. Daar kan nu weer worden gevist. Door sportvissers uit de regio én door de ouderen die via het waardevolle project Visserslatijn weer een fijne middag kunnen beleven.”

AL TIEN JAAR SAMEN TELLEN, METEN EN MONITOREN

Samen met de waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijlvest voert de federatie de vanuit de Europese Kaderrichtlijn Water verplichte monitoring van de visstand uit. Peter Paul Schollema, aquatisch ecooloog bij Hunze en Aa's, beschrijft hoe de monitoring dit najaar is verlopen bij zijn waterschap.

DOOR: PETER PAUL SCHOLLEMA

Het PIT-taggen van vissen levert interessante informatie op over hun trekgedrag.

>>RAPPORTEN

Benieuwd naar de uitkomsten van de onderzoeken? Sportvisserij Groningen Drenthe zet alle rapportages van de monitoringen op haar website www.vissen.nl. Interessant leesvoer als je meer wilt weten over de visstand in onze regio

visser. De coördinatie en verslaglegging wordt verzorgd door het ecologische adviesbureau VisAdvies.

EXTRA INTERESSANT JAAR

Het zal niemand ontgaan zijn dat afgelopen zomer bijzonder warm en droog is geweest. Om de waterstanden in de meren en kanalen van Groningen en Drenthe op niveau te houden, zijn er tientallen miljoenen kubieke meters water aangevoerd vanuit het IJsselmeer. Het warme weer veroorzaakte onder andere in het Zuidlaardermeer vissterfte door hoge watertemperaturen en de aanwezigheid van blauwalgen. We waren dan ook erg benieuwd of dit extreme weer effect heeft gehad op de aanwezige visstand in de meren. Dat bleek niet uit de monitoring. Op het Zuidlaardermeer overheerste brasemde vangsten, en dan vooral kleine én grote vissen. De middenmaat van deze soort kwam minder vaak voor.

PIT-TAG ONDERZOEK

Tijdens de metingen in de Hunze zijn alle vissen ook gecontroleerd op de aanwezigheid van PIT-tags. In deze beek loopt een

meerjarig onderzoek naar het migratiegedrag van vissen. Hiermee wordt bijvoorbeeld bekeken of de aangelegde vispassages goed functioneren en trekvissen de benodigde ruimte bieden om te migreren. Ook is er veel aandacht voor regionale migratie van bijvoorbeeld de winde. Zo is bij eerder uitgevoerde onderzoeken al aangetoond dat een deel van de windes die in de Hunze paait ook graag in het Eemskanaal bij Delfzijl verblijft omdat daar veel voedsel te vinden is. Tijdens de bemonsteringen in oktober 2018 zijn ook een aantal nieuwe vissen van PIT-tags voorzien zodat deze de komende jaren weer gevolgd kunnen worden op hun trekroutes.

VIS MOET ZWEMMEN

In de jaren '80 van de vorige eeuw is bij de hoge stuw in het Peizerdiep een van de eerste vispassages in onze regio aangelegd. Sindsdien is er op het gebied van vismigratie het nodige veranderd.

De vispassage in het Peizerdiep bij het Sterrebos in Roden is gebouwd volgens de toenmalige kennis. De betonnen stuw bleef intact en daarvoor werd een reeks drempels van stortsteen gelegd. Springend kon de vis steeds hoger komen en zo de stuw passeren. Verderop, voorbij Lieveren, kwam een tweede, indientiekie vispassage om de vissen naar het Groote en Oostervoortsche Diep te krijgen.

ALLEEN WINDE

De winde was de enige vissoort die van de passages profiteerde. Deze beekvis is een sterke zwemmer die zonder al te

veel moeite de stenen drempels kon passeren. Ieder voorjaar waren het er honderden, op weg naar hun paaigebieden in het nog natuurlijke Lieverensche Diep. Voor kleinere vissoorten en minder sterke zwemmers was dit type vispassage een niet te nemen obstakel.

BEEKHERSTEL

Sindsdien is er veel veranderd. In het kader van beekherstel kronkelen rechtgetrokken beeklopen als het Groote en Oostervoortsche Diep weer. Bovendien verbeterde de waterkwaliteit en werden goed werkende vispassages aangelegd. Kortom: de beken zijn weer een geschikte leefomgeving voor typische beekvissen als serpeling, berm-pje, alver, winde én zeeforel. Voorwaarde is wel dat de vispassages goed worden onderhouden, ze blijken anders snel dicht te groeien.

BY-PASS AANGELEGD

Alleen lag die oude vistrap nog steeds bij het Sterrebos in het Peizerdiep. Deze vervangen door een reeks grindbedden die

geleidelijk het peilverschil opvangen – zoals twee jaar geleden bij de vistrap nabij Lieveren is gebeurd – was vanwege de hoge waterafvoeren in de winter echter niet mogelijk. Daarom is gekozen voor een zogenaamde 'by-pass' om de oude vistrap heen: een nieuw stuk beek met een reeks schotten die het peilverschil opvangen. Hiermee is het Peizerdiep op het gebied van vismigratie weer op orde.

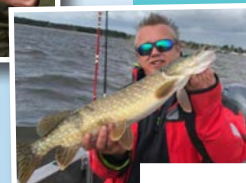
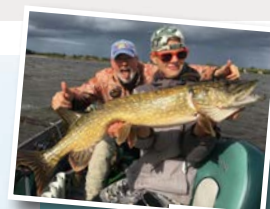
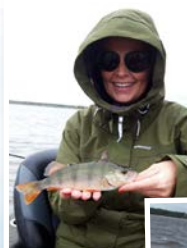
Carla Alma, lid van het dagelijks bestuur van waterschap Noorderzijlvest.

>>NATUURLIJK EN OPEN WATERSYSTEEM

“Uit de visstandmonitoring die het waterschap al tien jaar samen met de federatie uitvoert, bleek dat alleen grote vissen de oude passage konden nemen”, zegt Carla Alma, lid van het dagelijks bestuur van waterschap Noorderzijlvest. “Dankzij de by-pass kunnen ook de kleintjes hogerop komen. Deze gaat bovendien mooi op in het landschap.” Binnen het waterschapsbestuur zet Alma zich namens haar fractie Water Natuurlijk in voor een natuurlijk en open watersysteem van de Waddenzee tot de bovenlopen van de Drentse beken. “Het gaat dan niet alleen om vismigratie, maar ook om hermeandering van rechtgetrokken beken en natuurvriendelijker oevers. Het Peizerdiep systeem is nu op orde, mede dankzij de inspanningen van Sportvisserij Groningen Drenthe. Dat is ook belangrijk voor ons gezamenlijke zeeforelproject. Daarbij streven we ernaar dat de zeeforel hier komt paaien en zo een levensvatbare Noord-Nederlandse populatie ontstaat.”

De nieuwe by-pass komt onder de oude stuw met vistrap uit in het Peizerdiep.

PREDATOR PRACTICE DAY

Sportvisserij Groningen Drenthe organiseert zelf de nodige viswedstrijden en evenementen, maar haakt ook graag aan bij initiatieven van andere organisaties. Bijvoorbeeld bij de Predator Practice Day 2018, een praktijkdag voor het vissen op roofvis die dit jaar in Blauwestad plaatsvond.

De Predator Practice Day is een mooie samenwerking van Visgids Groningen, onze federatie en de Snoekstudiegroep Nederland-Belgie. Je leest het goed: is een mooie samenwerking. Want hoewel deze praktijkdag op 22 september voor het eerst is gehouden, komt er in 2019 zeker een vervolg. De eerste Predator Practice Day was namelijk een groot succes.

TWINTIG BOTEN

Op het grote Oldambtmeer in Blauwestad had de organisatie twintig volledig ingerichte visboten gecharterd mét – zeker zo belangrijk – een deskundige ‘kapitein’. Deze ervaren roofvissers kwamen belangeloos uit het hele land om te helpen op deze praktijkdag. Dat was geen

overbodige luxe, want het liep storm met de aanmeldingen op de website van Sportvisserij Groningen Drenthe. De dertig beschikbare plaatsen zaten dan ook snel vol.

BERTUS ROZEMEIJER

Op 22 september kwamen de deelnemers – beginners en meer ervaren snoekvissers – bijeen in het havenkwartier van Blauwestad. Hier vulde roofviscrack Bertus Rozemeijer het ochtenddeel met zijn presentatie over snoekvissen. Die stond bol van de praktijktips. Alles kwam aan bod: lijndiktes, soorten kunstaas, de manier waarop je ermee vist, het type haak of dreg dat je gebruikt, hoe je met de kieuwgriep ook grote snoek probleemloos kunt onthaken. De volle zaal was

doodstil en luisterde ademloos naar de bekende sportvisser.

IN DE PRAKTIJK BRENGEN

Na de lunch was het tijd om de tips in de praktijk te brengen. Al snel stroomden via de groeps-app de foto's binnen van mooie vangsten: grote snoeken en fraaie baarzen. Al met al een heel geslaagde dag die volgend jaar een vervolg krijgt. Wil je meedoen aan de editie in 2019, houd dan www.vissen.nl in de gaten.

>> GOODIEBAG

Dankzij de volgende sponsors gingen alle deelnemers met een goed gevulde goodiebag naar huis: Nautische Unie Hunfeld, Kuperus Hengelsport, Henry's hengelsport, Hengelsport Veendam-Winschoten, Derkbait luredoctor, Spro, Berkley, Sportvisserij Groningen Drenthe, Visgids Groningen.